Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0250

Vykonávanie a plnenie cieľov udržateľného rozvoja so zreteľom na politické fórum na vysokej úrovni v roku 2026

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2026 k vykonávaniu a plneniu cieľov udržateľného rozvoja so zreteľom na politické fórum na vysokej úrovni v roku 2026 (2025/2248(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 3 ods. 5 Zmluvy o Európskej únii a článok 208 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie zo 7. júna 2017 s názvom Nový Európsky konsenzus o rozvoji – Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť[1],

– so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591 zo 6. apríla 2022 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030[2],

– so zreteľom na prvé dobrovoľné preskúmanie vykonávania cieľov udržateľného rozvoja na úrovni EÚ, ktoré bolo predložené Organizácii Spojených národov 19. júla 2023,

– so zreteľom na správu Eurostatu s názvom Udržateľný rozvoj v Európskej únii – monitorovacia správa o pokroku pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja v kontexte EÚ – vydanie z roku 2025, ktorá bola uverejnená 4. júna 2025,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 70/1 s názvom Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) prijatú na samite OSN o udržateľnom rozvoji 25. septembra 2015 v New Yorku, ktorou sa stanovili ciele udržateľného rozvoja,

---

1 Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1.
2 Ú. v. EÚ L 114, 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

– so zreteľom na Dohovor OSN o biologickej diverzite (UNCBD) a globálny rámec pre biodiverzitu z Kunmingu-Montrealu, ktoré boli dohodnuté v decembri 2022 na 15. zasadnutí konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o biologickej diverzite,

– so zreteľom na sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030, ktorý členské štáty OSN prijali 18. marca 2015 na tretej svetovej konferencii OSN o znižovaní rizika katastrof,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. mája 2021 s názvom Cesta k zdravej planéte pre všetkých Akčný plán EÚ: Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy (COM(2021)0400) a na prílohy k tomuto oznámeniu,

– so zreteľom na Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC) a na Parížsku dohodu, ktorá bola prijatá v Paríži 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán UNFCCC (COP21),

– so zreteľom na správu OSN o cieľoch udržateľného rozvoja za rok 2025,

– so zreteľom na samit o cieľoch udržateľného rozvoja v roku 2023, ktorý sa konal v septembri 2023 počas týždňa Valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni,

– so zreteľom na samit o budúcnosti, ktorý sa konal 22. a 23. septembra 2024 v New Yorku, jeho výsledok, Pakt pre budúcnosť, v ktorom sa zaväzuje k vykonávaniu 56 opatrení na urýchlenie a financovanie udržateľného rozvoja, a na dve príloh k Paktu pre budúcnosť, t. j. Globálny digitálny pakt a Vyhlásenie o budúcich generáciách,

– so zreteľom na štvrtú medzinárodnú konferenciu OSN o financovaní rozvoja, ktorá sa konala v španielskej Seville 30. júna až 3. júla 2025,

– so zreteľom na vyhlásenie COP 29 o vode pre opatrenia v oblasti klímy, ktoré bolo prijaté 20. novembra 2024 na 29. konferencii zmluvných strán UNFCCC v Baku (Azerbajdžan) a ktoré schválila EÚ,

– so zreteľom na iniciatívu „jedno zdravie“ Svetovej zdravotníckej organizácie z roku 2005,

– so zreteľom na správu Inštitútu pre vodu, životné prostredie a zdravie Univerzity OSN z januára 2026 s názvom Global Water Bankruptcy: Living Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era (Globálny bankrot v oblasti vody: Život nad rámec našich hydrologických možností v období po kríze),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. júna 2025 s názvom Európska stratégia pre odolnosť v oblasti vody (COM(2025)0280),

– so zreteľom na svoje uznesenia z 5. októbra 2022 o prístupe k vode ako ľudskom práve – vonkajší rozmer[3] a zo 7. mája 2025 o európskej stratégii pre odolnosť v oblasti vody[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. júna 2023 o implementácii a plnení cieľov udržateľného rozvoja[5] a z 9. júla 2025 s názvom Vykonávanie a plnenie cieľov udržateľného rozvoja so zreteľom na politické fórum na vysokej úrovni v roku 2025[6],

– so zreteľom na rezolúcie Valného zhromaždenia OSN 64/292 z 28. júla 2010 o ľudskom práve na vodu a sanitáciu a 68/157 z 18. decembra 2013 o ľudskom práve na bezpečnú pitnú vodu a sanitáciu a na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva 45/8 zo 6. októbra 2020 s názvom Ľudské práva na bezpečnú pitnú vodu a sanitáciu,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na spoločné rokovania Výboru pre rozvoj a Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín podľa článku 59 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj a Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín (A10-0187/2026),

A. keďže Agenda 2030 a 17 cieľov udržateľného rozvoja, ktoré obsahuje, predstavujú jediný celosvetovo spoločný a politicky dohodnutý rámec pre politiky založené na dôkazoch s cieľom riešiť spoločné výzvy, preorientovať globálny kompas na sociálnu, hospodársku a environmentálnu udržateľnosť a zabezpečiť mier a prosperitu pre všetkých ľudí;

B. keďže cieľmi udržateľného rozvoja sa v poslednom desaťročí zlepšili milióny životov, pričom viac ako 100 miliónov detí a mladých ľudí získalo prístup k vzdelávaniu a stámilióny ľudí získali prístup k bezpečnej pitnej vode, sanitácii a elektrine, pričom prístup k elektrine dosiahol 92 % svetovej populácie;

C. keďže hoci sa v niektorých oblastiach síce dosiahol značný pokrok, len 35 % cieľov udržateľného rozvoja je na dobrej ceste alebo vykazuje mierny pokrok, takmer polovica napreduje príliš pomaly alebo vykazuje len okrajový pokrok a v prípade 18 % došlo k zhoršeniu;

---

3 Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 54.
4 Ú. v. EÚ C, C/2026/576, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
5 Ú. v. EÚ C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj
6 Ú. v. EÚ C, C/2026/1441, 31.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1441/oj.

D. keďže súčasná geopolitická klíma a viaceré krízy vrátane ozbrojených konfliktov, hospodárskeho tlaku a medzinárodnej nestability, energetickej krízy, rastúceho nedostatku vody a častejšieho výskytu sucha, trojitej planetárnej krízy v podobe zmeny klímy, straty biodiverzity a znečistenia, rastúcich nerovností, úpadku demokracie, rastúcich hnutí proti rodovej rovnosti a právam a zmenšujúceho sa priestoru pre občiansku spoločnosť vážne ovplyvňujú pokrok pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja;

E. keďže okrem medzery vo financovaní cieľov udržateľného rozvoja sú hlavnou štrukturálnou prekážkou pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja rastúce nerovnosti v rámci krajín a medzi nimi; keďže súčasná celosvetová úroveň spotreby zodpovedá 1,8-násobku zdrojov našej planéty ročne a súčasná úroveň spotreby v EÚ zodpovedá trojnásobku planetárnych zdrojov ročne;

F. keďže EÚ a jej členské štáty by mali naďalej hrať kľúčovú úlohu pri podpore udržateľného rozvoja a multilateralizmu založeného na OSN;

G. keďže politické fórum na vysokej úrovni pre udržateľný rozvoj uskutoční v roku 2026 hĺbkové preskúmania cieľov udržateľného rozvoja č. 6, 7, 9, 11 a 17;

H. keďže prístup k bezpečnej a čistej pitnej vode a sanitácii je ľudským právom, ako sa uznáva v rezolúcii Valného zhromaždenia OSN 64/292; keďže približne 2,2 miliardy ľudí vrátane 600 miliónov detí stále nemá prístup k bezpečne riadenej pitnej vode, 3,5 miliardy ľudí vrátane 1,1 miliardy detí nemá bezpečne riadenú sanitáciu a približne 4 miliardy ľudí zažívajú vážny nedostatok vody aspoň jeden mesiac v roku; keďže takmer tri štvrtiny svetovej populácie žijú v krajinách, ktoré sú klasifikované ako krajiny s nedostatkom vody alebo s kritickým nedostatkom vody; keďže v EÚ dosahujú hospodárske straty spôsobené nedostatkom vody až 9 miliárd EUR ročne, čo postihuje 30 % Európanov a 20 % pôdy ročne[7];

I. keďže zmena klímy predstavuje veľkú hrozbu pre vodné zdroje a vodné ekosystémy; keďže do roku 2030 bude celosvetový dopyt po vode prevyšovať dostupné zdroje o 40 % a keďže pri súčasnej miere dopytu a podľa najnovších odhadov svet nedosiahne udržateľné hospodárenie s vodami minimálne do roku 2049;

J. keďže ženy a dievčatá nesú primárnu zodpovednosť za služby súvisiace s vodou, sanitáciou a hygienou (WASH) a energetickým hospodárením na úrovni domácností; keďže ženy a dievčatá sú neprimerane viac postihnuté nedostatkom vody v dôsledku rodovo špecifických zdravotných potrieb, sociálnych faktorov a toho, že nesú hlavnú zodpovednosť za zber vody a hospodárenie s ňou; keďže ženy

---

7 Správa Európskej environmentálnej agentúry 07/2024 z 15. októbra 2024 s názvom Stav vôd v Európe 2024: potreba lepšej odolnosti v oblasti vody.

a dievčatá čelia zvýšeným zdravotným rizikám, strate možností vzdelávania a zvýšenému vystaveniu rodovo motivovanému násiliu, najmä v oblastiach zasiahnutých konfliktom a počas humanitárnych kríz;

K. keďže investície do rodovo responzívnych politík v oblasti WASH a energetiky znižujú riziko rodovo motivovaného násilia, znižujú úmrtnosť detí a matiek, zvyšujú prístup dievčat k vzdelaniu a zlepšujú kvalitu vzdelávania, zvyšujú ekonomickú účasť žien a ich živobytie, urýchľujú prechod na udržateľnú energiu a pomáhajú vytvárať odolné komunity;

L. keďže každý deň zomrie viac ako 1 000 detí mladších ako päť rokov v dôsledku chorôb spojených so zdravotne nezabezpečenými službami WASH, ako je napríklad hnačka; keďže pre milióny ľudí žijúcich so zdravotným postihnutím predstavuje absencia primeraných služieb WASH významné prekážky v podobe neprístupnej infraštruktúry a stigmy, ktorá poškodzuje ich zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť; keďže súčasná miera pokroku sa bude musieť zdvojnásobiť, ak sa majú do roku 2030 splniť ciele v oblasti všeobecného prístupu k vode, sanitácii a hygieny (pokrytie službami WASH v školách);

M. keďže vodná a energetická infraštruktúra požíva ochranu podľa medzinárodného humanitárneho práva; keďže prístup k vode je nevyhnutný na viaceré účely vrátane riadenia ekosystémov, poľnohospodárstva a energetiky; keďže narastá trend využívania vody ako spôsobu vedenia boja, keď strany konfliktu náhodne alebo úmyselne ničia vodné systémy, kontaminujú vodné zdroje a prerušujú dodávku energie, čo má závažné dôsledky pre civilné obyvateľstvo; keďže obnova služieb WASH v konfliktných oblastiach je naďalej nevyhnutná a môže slúžiť ako most na dosiahnutie mieru; keďže ťažobný priemysel a priemyselné poľnohospodárstvo si vyžadujú starostlivé riadenie, aby sa chránila dostupnosť aj kvalita vodných zdrojov;

N. keďže Európa je celosvetovým lídrom v oblasti vodohospodárskych technológií a členské štáty EÚ produkujú 40 % všetkých medzinárodných patentov v oblasti vodohospodárskych technológií; keďže zdravé ekosystémy umožňujú zlepšiť kvalitu vody a zároveň zvýšiť odolnosť proti zmene klímy;

O. keďže v článku 208 ZFEÚ sa stanovuje, že hlavným cieľom EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce je znížiť a postupne odstrániť chudobu;

P. keďže osoby so zdravotným postihnutím čelia vyššiemu riziku chudoby v dôsledku obmedzených možností zamestnania a vzdelávania, nižších miezd a vyšších životných nákladov; keďže v Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím sa zdôrazňuje

význam medzinárodnej rozvojovej spolupráce pri odstraňovaní architektonických a komunikačných bariér, a to aj v mestách, ako kľúčového prvku podpory ich profesionálneho a hospodárskeho a sociálneho začlenenia;

Q. keďže investície do detí a mladých ľudí sú kľúčové pre dlhodobý sociálno-ekonomický rozvoj, stabilitu a znižovanie chudoby; keďže deti tvoria významnú časť obyvateľstva v rozvojových krajinách a sú obzvlášť zraniteľné v dôsledku chudoby, konfliktov a obmedzeného prístupu k základnej infraštruktúre a službám; keďže opatrenia v rámci cieľov udržateľného rozvoja, a to aj v oblastiach, ako je prístup k vode, energii a infraštruktúre, by mali viac zohľadňovať skutočné potreby detí;

R. keďže približne 1,18 miliardy ľudí na celom svete je považovaných za energeticky chudobných, z toho 685 miliónov ľudí nemá elektrinu; keďže energetická chudoba ohrozuje poskytovanie služieb, hospodársku obnovu a budovanie mieru; keďže udržateľná energia predstavuje transformačnú príležitosť na zlepšenie odolnosti, zmierňovanie konfliktu, podporu vysídleného obyvateľstva a zníženie závislosti od nestabilných dodávok;

S. keďže približne 55 % svetovej populácie žije v mestských oblastiach; keďže mestské lesy a stromy môžu pri správnom obhospodarovaní znížiť teplotu vzduchu až o 8 °C, znížiť náklady na klimatizáciu až o 40 %, znížiť toky zrážkovej vody a zlepšiť kvalitu ovzdušia filtrovaním prachu a znečisťujúcich látok; keďže mestá produkujú približne 70 % celosvetového odpadu; keďže nedostatočný zber a nakladanie s odpadom spôsobuje znečistenie ovzdušia a vody, vytvára morský odpad a prispieva k zmene klímy;

T. keďže nedostatočné financovanie je hlavnou prekážkou pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja; keďže stále pretrváva ročný nedostatok investícií do cieľov udržateľného rozvoja vo výške 4 bilióny USD; keďže vysoké úrovne dlhu krajín s nízkymi a strednými príjmami sú prekážkou pre investície potrebné na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja; keďže viac ako 50 % krajín s nízkymi príjmami je v súčasnosti vysoko zadlžených alebo čelí rizikám vysokého zadlženia; keďže Global Gateway ako stratégia pre udržateľné investície má potenciál hrať kľúčovú úlohu pri prispievaní k pokroku v oblasti cieľov udržateľného rozvoja; keďže dôraz by sa mal klásť aj na efektívnosť výdavkov a fiškálnu zodpovednosť;

U. keďže EÚ opätovne potvrdila svoj jednoznačný záväzok plniť Agendu 2030 a v nej uvedené ciele udržateľného rozvoja; keďže EÚ uznáva, že musí dosiahnuť ďalší pokrok v mnohých cieľoch udržateľného rozvoja; keďže úloha spolupráce EÚ a OSN, a to aj na úrovni jednotlivých krajín, je kľúčová pre pokrok pri plnení cieľov udržateľného rozvoja, najmä pokiaľ ide o nestabilné a zložité

prostredie; keďže sa odhaduje, že dosiahnutie približne 65 % cieľov závisí od príspevku miestnych a regionálnych orgánov;

V. keďže EÚ a jej členské štáty sú hlavnými darcami oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) na celom svete; keďže hoci EÚ a jej členské štáty sa spoločne zaviazali poskytovať 0,7 % hrubého národného dôchodku (HND) ako oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA), znížili svoje záväzky v oblasti ODA z 0,53 % v roku 2023 na 0,47 % v roku 2024; keďže EÚ si stanovila kolektívny cieľ poskytovať 0,2 % HND ako ODA najmenej rozvinutým krajinám, ale od roku 2023 predstavovala táto ODA 0,12 % HND; keďže toto historické obmedzenie financovania sa neúmerne týka najmenej rozvinutých krajín;

W. keďže vláda USA prijala niekoľko veľmi znepokojujúcich a škodlivých rozhodnutí v oblasti medzinárodného rozvoja a humanitárnej pomoci, najmä pozastavenie väčšiny financovania programov v rámci USAID; keďže tieto škrty už narúšajú prístup k základným službám v oblastiach zdravia, potravín a ochrany a očakáva sa, že uvrhnú milióny ľudí do extrémnej chudoby a zhoršia humanitárne krízy; keďže podľa nedávnych analýz by škrty financovania mohli prispieť k miliónom úmrtí, ktorým možno predísť, vrátane až 14 miliónov úmrtí do roku 2030, pričom obzvlášť závažné dôsledky by to malo pre ženy, deti a iné zraniteľné skupiny;obyvateľstva;

Aktuálny stav

1. opätovne potvrdzuje svoje pevné a neochvejné odhodlanie zabezpečiť úplné a rýchle vykonávanie a plnenie všetkých cieľov udržateľného rozvoja; domnieva sa, že EÚ by mala zostať plne odhodlaná začleniť ciele udržateľného rozvoja do všetkých politík a legislatívnych iniciatív EÚ a zabezpečiť súdržnosť politík v záujme udržateľného rozvoja, pričom uznáva, že členské štáty zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore udržateľného rozvoja na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni; vyzýva EÚ, aby naďalej zohrávala vedúcu úlohu pri plnení cieľov udržateľného rozvoja v EÚ a na celom svete poskytovaním politickej a finančnej podpory; opätovne potvrdzuje svoj pevný záväzok voči Paktu pre budúcnosť; vyzýva na posilnenie úlohy a schopností multilaterálnych inštitúcií s cieľom zlepšiť plnenie cieľov udržateľného rozvoja;

2. berie na vedomie kroky, ktoré sa od roku 2015 urobili na úrovni EÚ a na celom svete smerom k plneniu cieľov udržateľného rozvoja; vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek významným úspechom dosiahnutým v uplynulom desaťročí svetové spoločenstvo výrazne zaostáva pri vykonávaní Agendy 2030; uznáva vzájomnú prepojenosť 17 cieľov udržateľného rozvoja a to, že plnenie Agendy 2030 si bude vyžadovať zrýchlené opatrenia v rámci všetkých cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje, že ničivé účinky stupňujúcich sa konfliktov, geopolitického napätia, zdravotných a humanitárnych núdzových situácií a trojakej planetárnej krízy zmeny klímy, straty biodiverzity a

znečistenia predstavujú významné prekážky pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje preto naliehavú potrebu medzinárodnej spolupráce a systémovej transformácie vykonávacieho rámca s cieľom dosiahnuť ciele udržateľného rozvoja, pričom sa zohľadnia hospodárske obmedzenia a rozdiely v rozvoji medzi krajinami; vyjadruje poľutovanie, že väčšina členských štátov nemá príležitosť počas politického fóra na vysokej úrovni v roku 2026 predložiť svoje dobrovoľné národné hodnotenia cieľov udržateľného rozvoja; nabáda však všetky členské štáty, aby vykonávali dobrovoľné vnútroštátne preskúmania s cieľom informovať o svojom vykonávaní cieľov udržateľného rozvoja;

3. vyjadruje znepokojenie nad tým, že súčasná geopolitická a bezpečnostná situácia spolu s naliehavou výzvou dosiahnuť klimatickú neutralitu vytvára ďalšie ťažkosti pre spoločnosť a dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja; domnieva sa, že stabilita, bezpečnosť, predchádzanie konfliktom a hospodárska odolnosť a odolnosť proti zmene klímy, najmä v nestabilných kontextoch, budú potrebné na plnenie cieľov udržateľného rozvoja, a to aj pokiaľ ide o ľudský rozvoj a rovnosť, a nemožno ich dosiahnuť izolovane od geopolitiky, energetickej bezpečnosti a potravinovej a vodnej bezpečnosti; zdôrazňuje naliehavú potrebu zvýšeného úsilia všetkých aktérov a zdôrazňuje nenahraditeľnú úlohu, ktorú zohráva multilateralizmus, obrana a posilňovanie demokratického multilaterálneho systému založeného na pravidlách pod záštitou OSN a trvalé investície do riešenia problémov, ktoré sú základom cieľov udržateľného rozvoja;

4. zdôrazňuje, že odhodlanie EÚ pri celosvetovom a európskom plnení cieľov udržateľného rozvoja a Agendy 2030 je naďalej kľúčové a malo by vyslať jasný signál partnerom na celom svete; pripomína záväzok EÚ rešpektovať planetárne medze a dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a v tejto súvislosti vyzýva na zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby posilnili svoju vedúcu úlohu budovaním globálnych spojenectiev a konštruktívne spolupracovali s partnerskými krajinami na plnení cieľov udržateľného rozvoja a zabezpečení dostatočného a pokračujúceho financovania na ich dosiahnutie tým, že vyplní obrovskú finančnú medzeru vrátane tej, ktorá vznikla pozastavením väčšiny financovania USAID;

5. zdôrazňuje, že súčasný trend ústupu demokracie na celom svete, ktorý sa vyznačuje narúšaním právneho štátu, oslabovaním inštitúcií, zmenšovaním občianskeho priestoru a rastúcim počtom hnutí zameraných proti rodovej rovnosti a právam, najmä právam žien a právam osôb LGBTQI+, predstavuje riziko spomalenia a zvrátenia pokroku v plnení cieľov udržateľného rozvoja a ohrozuje dosiahnutie cieľov Agendy 2030;

6. zdôrazňuje, že urýchlenie vykonávania cieľov udržateľného rozvoja si vyžaduje pragmatický prístup založený na výsledkoch, ktorý uprednostňuje transformačné, inovatívne a koordinované riešenia založené na vede a dôkazoch, ktoré prinášajú merateľné výsledky, a vyžaduje si väčšiu súdržnosť v rámci prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom; zdôrazňuje, že účinné plnenie cieľov udržateľného rozvoja závisí od dobrej správy vecí verejných, právneho štátu, protikorupčných opatrení a správneho finančného riadenia verejných financií; opätovne potvrdzuje význam prístupu založeného na ľudských právach; vyzýva na účinnejšie monitorovanie, zodpovednosť a podávanie správ o plnení cieľov udržateľného rozvoja založených na výsledkoch na úrovni EÚ a na celosvetovej úrovni;

7. zdôrazňuje dôležitú úlohu súkromného sektora, inovácií a udržateľného financovania pri odstraňovaní nedostatku finančných prostriedkov na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja a vyzýva na posilnenie verejno-súkromných partnerstiev a verejnej správy a zlepšenie podnikateľského prostredia v partnerských krajinách; zdôrazňuje význam podpory miestneho podnikania, malých a stredných podnikov, rozvoja zručností a vhodných regulačných rámcov pri súčasnom dodržiavaní environmentálnych a sociálnych noriem;

8. zdôrazňuje, že je potrebné uprednostniť zraniteľné skupiny, najmä deti, a to najmä v nestabilných a konfliktom postihnutých situáciách, a vyzýva na posilnené, koordinované a dlhodobé investície do kvalitných systémov vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a ochrany detí v súlade s Agendou 2030 a zásadou na nikoho nezabudnúť, pričom uznáva, že takéto investície sú nevyhnutné pre ľudský rozvoj, odolnosť a udržateľnú dlhodobú stabilitu;

Cieľ udržateľného rozvoja č. 6: Zabezpečiť dostupnosť a udržateľný manažment vody a sanitárnych opatrení pre všetkých

9. konštatuje, že cieľ udržateľného rozvoja č. 6 je jedným z najmenej výkonných cieľov udržateľného rozvoja, keďže žiadny z jeho čiastkových cieľov sa neplní ani nie je na dobrej ceste k splneniu a polovica jeho čiastkových cieľov je v stave stagnácie alebo regresie; pripomína, že prístup k bezpečnej a čistej pitnej vode a sanitácii sú základnými právami súvisiacimi s verejným záujmom a verejným a globálnym statkom a má zásadný význam pre zlepšenie globálneho prístupu k zdraviu a vzdelávaniu, dosiahnutie zníženia chudoby a potravinovú bezpečnosť a ochranu ekosystémov; okrem toho zdôrazňuje, že je nevyhnutné posilniť odolnosť v oblasti vody vzhľadom na rastúce tlaky vyplývajúce zo zmeny klímy, sucha, povodní a znečistenia v kontexte zvýšeného dopytu po vode a konkurujúcich si účelov; trvá na tom, že prístup k vode a jeho odolnosť majú zásadný význam pre dosiahnutie niekoľkých ďalších cieľov udržateľného rozvoja; pripomína európsku iniciatívu občanov

Right2Water a uznesenie Európskeho parlamentu o nej[8], a preto vyzýva na prijatie opatrení, ktoré sú v nej navrhnuté, aby bolo možné dosiahnuť cieľ udržateľného rozvoja č. 6;

10. zdôrazňuje skutočnosť, že Medzivládny panel o zmene klímy označil služby WASH za jedno z najúčinnejších adaptačných opatrení na krátkodobé klimatické otrasy a za adaptačné opatrenie s „nízkou ľútosťou“, a zdôrazňuje, že pokrok v plnení cieľa udržateľného rozvoja č. 6 úzko súvisí s posilnením účinných a odolných systémov a odvetví WASH; uznáva, že služby WASH sú nevyhnutné pre dôstojnosť a zdravie – vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv – a pre práva a rovnosť žien a dievčat, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali rodovo responzívne intervencie v oblasti WASH, pričom by mali uprednostniť intervencie na zabezpečenie prístupu žien k službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a podporovať plnú, rovnocennú a zmysluplnú účasť žien na rozhodovaní týkajúcom sa WASH; zdôrazňuje, že pri programovaní WASH je potrebné zabezpečiť prístup zohľadňujúci zdravotné postihnutie;

11. uznáva ústrednú úlohu zdravých ekosystémov pri dosahovaní bezpečnosti dodávok vody; zdôrazňuje, že obnova a ochrana vodného cyklu je kľúčová na budovanie odolnosti proti povodniam, suchu a nedostatku vody; zdôrazňuje význam ochrany a obnovy sladkovodných ekosystémov, ktoré sú nevyhnutné pre bezpečnosť vody, biodiverzitu, odolnosť proti zmene klímy, zdravie oceánov a poskytovanie ekosystémových služieb; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby v plnej miere vykonávali všetky právne predpisy EÚ o vode;

12. vyjadruje znepokojenie nad nezvratnými stratami prírodného vodného kapitálu, pričom mnohé mimoriadne dôležité vodné systémy sú už teraz v stave vodného bankrotu, čo ovplyvňuje spoľahlivé poskytovanie vodných služieb; pripomína, že prístup k vode je základom globálnej stability, a vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby využilo nadchádzajúcu Konferenciu OSN o vode a zaradilo záležitosti týkajúce sa vody na popredné miesto medzinárodnej agendy; zdôrazňuje, že vodohospodárske politiky musia podporovať udržateľné riadenie vodných útvarov a integrovať postupy efektívneho využívania vody vrátane systémov inteligentného využívania vody a inovačných digitálnych riešení vo všetkých odvetviach; vyzýva na dôraznejšie medzinárodné opatrenia na zabránenie vodnému stresu a nadmernému využívaniu vodných zdrojov, obnovu znehodnotených ekosystémov a zlepšenie riadenia vodných zdrojov;

---

8 Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. septembra 2015 k „ďalšiemu postupu nadväzujúcemu na európsku iniciatívu občanov Right2Water“ (právo na vodu) (Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 99).

13. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že podľa OSN približne 3,5 miliardy ľudí stále nemajú bezpečne riadené sanitačné služby, pričom 1,7 miliardy ľudí nemá ani základné služby; zdôrazňuje, že bezpečnosť vody, a najmä prístup k čistej vode a sanitácii, má významný vplyv na hospodársku stabilitu, odolnosť proti zmene klímy a mier; v tejto súvislosti poznamenáva, že zabezpečenie dostupnosti vody je neoddeliteľnou súčasťou procesov budovania mieru; vyzýva EÚ, aby posilnila svoje vonkajšie investície do prístupu k vode a sanitácii, posilnila svoje vedúce postavenie v kooperatívnej správe riadenia vodných zdrojov v nestabilných a konfliktom zasiahnutých kontextoch ako prostriedok na podporu stability, budovania mieru a odolnosti; ďalej vyzýva strany konfliktov, aby v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného humanitárneho práva neútočili na vodnú a energetickú infraštruktúru;

14. vyzýva na zlepšenie údajov a monitorovania, najmä v neformálnych sídlach a regiónoch s nedostatkom vody, a na cielené investície odolné proti zmene klímy, aby sa zabezpečila dlhodobá udržateľnosť a odolnosť;

15. zdôrazňuje, že znečistenie vody by sa malo riešiť pri zdroji, ako aj zabezpečením prístupu k účinnej úprave odpadových vôd; zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť zber údajov o kvalite a kvantite sladkej vody a posilniť ich monitorovanie; nabáda na verejno-súkromné partnerstvá s cieľom rozšíriť infraštruktúru sladkej vody a odpadových vôd vrátane projektov v oblasti vody a sanitácie; podporuje zavedenie systémov včasného varovania a plánovania rizík spojených s vodou, aby sa zabránilo nezvratným stratám; zdôrazňuje význam čistenia odpadových vôd pre zdravie obyvateľstva a komunít; okrem toho zdôrazňuje, že odpadové vody slúžia ako dôležitý zdroj údajov, ktorý ponúka kľúčové ukazovatele na sledovanie šírenia pandémií; zdôrazňuje kľúčovú úlohu monitorovania a zberu údajov, ktoré by mali byť navrhnuté uskutočniteľným a realistickým spôsobom;

16. pripomína, že riešenia, ktoré sú spoločne navrhnuté s účasťou a vedomosťami miestnych komunít na sú najúčinnejšie pri dosahovaní sociálnej odolnosti a odolnosti komunity voči šokom súvisiacim s vodou; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať budovanie kapacít pre miestne komunity, orgány a verejnoprospešné služby, najmä v nestabilných a rozvojových kontextoch, a to aj presadzovaním riešení, ktoré sú prispôsobené miestnym podmienkam a udržateľné v miestnych kontextoch a pri ktorých sa na nikoho nezabudne; žiada o cielenú podporu pre ženy, deti a najzraniteľnejšie komunity, pokiaľ ide o prístup k vode a sanitácii;

17. žiada postupné ukončenie používania tzv. večných chemikálií (PFAS) – počínajúc spotrebným tovarom – spojených so škodlivými účinkami ľudské zdravie a životné prostredie, a to na základe vedeckých dôkazov, aby sa umožnilo ich používanie v oblastiach, kde neexistujú

bezpečné alternatívy; zdôrazňuje potrebu zvýšiť investície a urýchliť výskum a vývoj rovnocenných a bezpečných alternatív;

18. vyzýva EÚ, aby prevzala vedúcu úlohu v diplomacii v oblasti vody a pri podpore cezhraničnej spolupráce v oblasti vody, najmä cez integrované riadenie vodných zdrojov, s cieľom využiť jej globálny potenciál v oblasti udržateľného rozvoja, ľudských práv, odolnosti voči zmene klímy, potravinovej bezpečnosti, ochrany biodiverzity, predchádzania konfliktom, budovaniu udržateľného mieru a rodovej rovnosti, a to aj prostredníctvom plnej integrácie nástrojov a infraštruktúry v oblasti vody a sanitácie odolných voči zmene klímy do stredobodu programu EÚ v oblasti klímy; vyzýva EÚ, aby začlenila cezhraničné hospodárenie s vodami a zabezpečenie dostupnosti vody do rozvojovej spolupráce a humanitárnej činnosti EÚ; ďalej vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že cezhraničné iniciatívy v oblasti vody podporované EÚ vrátane infraštruktúrnych projektov financovaných zo stratégie Global Gateway budú riešiť potreby ľudí vrátane ľudí žijúcich v chudobe a zraniteľných a marginalizovaných skupín; vyzýva na začlenenie žien, mládeže a pôvodných komunít do riadenia vody; odporúča, aby sa posilnila mnohostranná spolupráca v oblasti vody, a to aj prostredníctvom ratifikácie Dohovoru OSN o ochrane a využívaní cezhraničných vodných tokov a medzinárodných jazier a Dohovoru OSN o práve neplavebného využívania medzinárodných vodných tokov;

19. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby začlenili vykonávanie cieľov politiky v oblasti vodného hospodárstva do iných relevantných oblastí politiky s cieľom zabezpečiť súdržnosť politík v celom rade oblastí vrátane poľnohospodárskej, obchodnej a environmentálnej politiky, ako aj do svojich vonkajších politík v súlade so zásadou súdržnosti politík v oblasti medzinárodného rozvoja;

20. víta vôbec prvú stratégiu Komisie pre odolnosť v oblasti vody, ktorá sa zaväzuje podporovať prístup k čistej pitnej vode a sanitácii pre najmenej 70 miliónov ľudí; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby v tejto súvislosti zintenzívnili svoje úsilie a odstránili rozdiely v dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja č. 6 účinným a úplným vykonávaním tejto stratégie;

21. vyzýva členské štáty EÚ, aby zabezpečili lepšiu koordináciu programy odolnosti v oblasti vody so zameraním na vodohospodárske a sanitárne služby a infraštruktúru odolné proti zmene klímy; vyzýva EÚ, aby prostredníctvom iniciatív Tímu Európa podporovala budovanie kapacít a inštitucionálne posilnenie a integrované riadenie vodných zdrojov v partnerských krajinách s cieľom zlepšiť plánovanie, správu a údržbu vodohospodárskych a sanitárnych služieb, a to aj prostredníctvom partnerstiev s miestnymi orgánmi, poskytovateľmi verejných služieb a občianskou spoločnosťou; vyzýva na veľmi ambiciózny prístup k posilneniu globálneho riadenia vodných zdrojov a angažovanosti v tejto súvislosti na

multilaterálnych fórach, ako sú samity G7, samity G20, dialóg z Baku o vode pre opatrenia v oblasti klímy a konferencia OSN o vode;

22. vyjadruje znepokojenie nad nedostatočným pokrokom, pokiaľ ide o udržateľné využívanie oceánov, morí a morských zdrojov; vyzýva EÚ a členské štáty, aby nadviazali na záväzky prijaté na konferencii OSN o oceánoch v roku 2025 s cieľom urýchlene chrániť oceány a zvýšiť svoj finančný príspevok na ochranu a obnovu morských ekosystémov; je hlboko znepokojený rastúcou mierou znečistenia morí; naliehavo požaduje prísnejšie a urýchlené opatrenia s cieľom skoncovať so znečisťovaním morí na úrovni EÚ i na medzinárodnej úrovni; vyjadruje poľutovanie nad tým, že globálne rokovania o vôbec prvej medzivládnej zmluve o plastoch zlyhali; vyzýva, aby sa pri obnovení medzivládnych rokovaní v roku 2026 prijala ambiciózna globálna zmluva o znečistení plastmi;

Cieľ udržateľného rozvoja č. 7: Zabezpečiť prístup k cenovo dostupnej, spoľahlivej, udržateľnej a modernej energii pre všetkých

23. zdôrazňuje, že dosiahnutie všeobecného prístupu k čistej a cenovo dostupnej energii je kľúčovým prierezovým faktorom pre celú Agendu 2030; zdôrazňuje, že dosahovanie cieľa udržateľného rozvoja č. 7 prispeje k pokroku vo viacerých cieľoch udržateľného rozvoja vrátane cieľov, ktoré sa týkajú odstránenia chudoby, životnej úrovne a sociálno-ekonomického rozvoja, rodovej rovnosti, zmeny klímy, potravinovej bezpečnosti, zdravia, udržateľných miest a komunít, čistej vody a sanitácie;

24. vyzýva EÚ, aby naďalej podporovala celosvetový prechod na energetický systém založený na obnoviteľných zdrojoch energie, ktorý predstavuje kľúčovú hnaciu silu hospodárskeho rozvoja, odolnosti a dlhodobej energetickej bezpečnosti; pripomína ústrednú úlohu energie z obnoviteľných zdrojov pri plnení cieľa udržateľného rozvoja č. 7;

25. zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 7 si vyžaduje modernizovanú a prepojenú európsku sústavu; uznáva potenciál balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy pri umožnení cezhraničného toku cenovo dostupnej energie;

26. zdôrazňuje kľúčovú úlohu cenovo dostupnej, udržateľnej a bezpečnej energie pri podpore udržateľného hospodárskeho rastu, posilňovaní priemyselnej základne EÚ a zachovaní kvalitných pracovných miest; zdôrazňuje, že je dôležité posilniť dlhodobú odolnosť európskeho energetického systému zabezpečením udržateľných dodávateľských reťazcov, podporou inovácií a udržaním konkurencieschopných, dostupných a férových nákladov na energiu, čím sa občanom a priemyslu umožní spoľahlivý energetický systém odolný voči budúcim zmenám;

27. zdôrazňuje, že je potrebné diverzifikovať zdroje energie, a to najmä zvýšením výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj podporovať energetickú efektívnosť, znižovať emisie skleníkových plynov a urýchliť udržateľné a zodpovedné investície do čistých technológií ako kľúčové zložky dosiahnutia cieľa udržateľného rozvoja č. 7; okrem toho vyzýva Komisiu a členské štáty, aby si udržali náskok v zavádzaní energie z obnoviteľných zdrojov a znížili závislosť od krajín mimo EÚ;

28. víta skutočnosť, že cieľ udržateľného rozvoja č. 7 je jedným z cieľov, pri ktorých bol doteraz zaznamenaný najväčší pokrok, a to najmä v dôsledku rýchleho rozšírenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov; nabáda Komisiu, aby spolu s partnerskými krajinami uprednostňovala zavádzanie nákladovo efektívnych obnoviteľných a energeticky efektívnych riešení pre domácnosti a priemysel zabezpečením potrebného financovania, no najmä pomocou pri uvoľňovaní súkromného financovania; vyzýva najmä na rozšírenie obnoviteľných a nezávislých energetických systémov v nestabilných a konfliktových súvislostiach, s použitím prístupu citlivého na konflikty, ktoré by priniesli prospech vysídlenému obyvateľstvu aj hostiteľským komunitám a posilnili odolnosť a miestny hospodársky a ľudský rozvoj;

29. zdôrazňuje, že je dôležité čo najskôr postupne vyradiť fosílne palivá v súlade s cieľmi Parížskej dohody a konsenzu zo SAE a postupne zrušiť všetky dotácie na fosílne palivá a dotácie škodlivé pre životné prostredie v súlade s 8. environmentálnym akčným programom EÚ; v tejto súvislosti víta prvú konferenciu o prechode z fosílnych palív, ktorá sa konala v kolumbijskej Santa Marte od 24. do 29. apríla 2026;

30. zdôrazňuje význam podpory investícií EÚ do decentralizovaných, udržateľných a obnoviteľných energetických systémov vrátane systémov solárnych domov, minisietí, systémov nenapojených na sieť a komunitných iniciatív s cieľom posilniť úsilie o odstránenie rozdielov v prístupe k energii, najmä v partnerských krajinách a v nestabilnom prostredí, pričom uznáva ich kritický vplyv na vzdelávanie, zdravotnú starostlivosť a ochranu, najmä pre ženy a deti;

31. zdôrazňuje, že rozšírenie prístupu k energii možno urýchliť prostredníctvom partnerstiev medzi verejnými inštitúciami a súkromným sektorom; zdôrazňuje, že intervencie a projekty v oblasti energetiky by mali vychádzať z analýzy vnímavej voči konfliktom a mali by reagovať na miestnu realitu a potreby, aby sa maximalizoval ich transformačný vplyv, najmä v podmienkach s nedostatočnými službami a v nestabilných kontextoch; zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu, ktorú v tejto súvislosti zohrávajú organizácie občianskej spoločnosti, a potrebu zmysluplného zapojenia miestnych zainteresovaných strán;

32. vyzýva Komisiu, aby posilnila investície EÚ v rámci iniciatívy Global Gateway aj navrhovaného nástroja Globálna Európa a zabezpečila rovnaké výhody pre partnerské krajiny, najmä pokiaľ ide o výmenu vedomostí a transfer technológií, odbornú prípravu a rekvalifikáciu miestneho obyvateľstva, vytváranie pracovných miest, dekarbonizáciu priemyselných činností náročných na znižovanie emisií a prístup k čistejšej mobilite a energii;

33. zdôrazňuje, že je potrebné ďalej rozvíjať globálnu spoluprácu a udržateľné hodnotové reťazce s cieľom zabezpečiť, aby sa kritické suroviny, ktoré sú potrebné pre globálnu energetickú bezpečnosť, ako aj digitálnu a zelenú transformáciu, získavali na základe prístupu založeného na právach; zdôrazňuje, že tento prístup musí zohľadňovať potreby na strane dopytu aj ponuky spôsobom, ktorý zmierňuje nepriaznivé sociálne, environmentálne a hospodárske vplyvy, dôsledky na ľudské práva, ako je detská práca, ako aj vplyvy na miestne komunity, a prispieva k priemyselnému a sociálno-ekonomickému rozvoju zdrojových krajín vrátane ich úlohy v celom hodnotovom reťazci kritických surovín a zabezpečuje zmysluplné zapojenie miestnych komunít a občianskej spoločnosti do tohto procesu; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné vychádzať z cieľov a zo zásad panela generálneho tajomníka OSN pre nerasty kritické pre energetickú transformáciu, ktorému spolupredsedá EÚ, s cieľom podporiť udržateľnú výrobu nerastných surovín a rozvoj miestnych hodnotových reťazcov;

34. zdôrazňuje význam plnej a účinnej účasti pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít v celom hodnotovom reťazci kritických surovín v súlade s Deklaráciou OSN o právach pôvodného obyvateľstva;

35. uznáva, že bez náležitého riadenia hrozí, že rastúci dopyt po kritických surovinách posilní strategické závislosti, zvýši geopolitickú zraniteľnosť a napätie a porušovanie ľudských práv a prispeje k environmentálnym a sociálnym výzvam; zdôrazňuje preto význam posilnenia konkurencieschopného a odolného obehového hospodárstva, najmä zvýšením efektívnosti využívania zdrojov, zvýšením recyklačných kapacít a podporou inovácií v oblasti druhotných surovín s cieľom znížiť využívanie prírodných zdrojov a závislosť od kritických surovín; na tento účel žiada, aby sa podnikli kroky smerom k intenzívnejšej globálnej spolupráci v oblasti udržateľného riadenia zdrojov;

36. zdôrazňuje, že treba zintenzívniť opatrenia na boj proti energetickej chudobe, najmä v nestabilných situáciách, ktoré zahŕňajú vysídľovanie obyvateľstva; zdôrazňuje skutočnosť, že energetická chudoba ovplyvňuje životnú úroveň a oslabuje živobytie a zdravie ľudí, ovplyvňuje poskytovanie základných služieb a vyžaduje si osobitné opatrenia pre zraniteľné skupiny, najmä ženy a deti, vrátane sociálnych taríf za energiu a dotácií;

37. zdôrazňuje, že energetická chudoba v nestabilných súvislostiach a súvislostiach ovplyvnených vysídľovaním narúša živobytie, poskytovanie základných služieb, ľudský rozvoj a sociálnu stabilitu, najmä pokiaľ ide o zraniteľné skupiny;

Cieľ udržateľného rozvoja č. 9: Vybudovať odolnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie

38. oceňuje celkový pokrok dosiahnutý v súvislosti s cieľom udržateľného rozvoja č. 9, najmä významný pokrok v oblasti rozvoja infraštruktúry, inkluzívneho a udržateľného priemyselného rastu a inovácií; konštatuje však, že pokrok je nevyvážený medzi rôznymi krajinami a regiónmi; je presvedčený, že na preklenutie tejto priepasti a zabezpečenie rovnakého pokroku pri plnení cieľa udržateľného rozvoja č. 9 sú potrebné cielené opatrenia;

39. zdôrazňuje strategický význam bezpečnej, udržateľnej a odolnej infraštruktúry vrátane digitálnej, dopravnej, energetickej a vodohospodárskej infraštruktúry pri podpore hospodárskeho rozvoja, zlepšovaní prepojenosti, zmierňovaní zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy, ako aj zlepšovaní ľudského rozvoja, najmä vo vidieckych a okrajových oblastiach; vyzýva na celostný prístup na začlenenie odolnosti proti zmene klímy do každej fázy životného cyklu infraštruktúry;

40. zdôrazňuje potrebu odstránenia rozdielov v infraštruktúre a sociálno-ekonomické nerovnosti vrátane rozdielov súvisiacich s digitálnou prístupnosťou a energetickou chudobou; trvá na tom, že projekty v oblasti infraštruktúry a pripojiteľnosti musia prispievať k vytváraniu miestnych hodnôt a musia rešpektovať zásady všeobecnej prístupnosti, aby sa zabezpečilo, že projekty infraštruktúry nevytvoria nové prekážky, a podporovať plné začlenenie najzraniteľnejších skupín; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť rodovo responzívne prístupy k digitálnym investíciám s cieľom odstrániť rodové digitálne rozdiely, keďže pretrvávajúce prekážky obmedzujú vyhliadky žien a dievčat na získanie výhod zo vznikajúcich technológií;

41. zdôrazňuje, že treba podporovať udržateľné riešenia na zníženie environmentálnej stopy podnikov vo všetkých odvetviach, ako je zodpovedná spotreba zdrojov, efektívne využívanie zdrojov a posilnenie opatrení na dosiahnutie obehového hospodárstva; zdôrazňuje význam uplatňovania zásady znečisťovateľ platí;

42. zdôrazňuje skutočnosť, že pri podpore konkurencieschopnosti, inovácií a investícií sa inkluzívna a udržateľná industrializácia na účely Agendy 2030 a po nej musí zosúladiť s cieľmi klimatickej neutrality, ochrany životného prostredia a biodiverzity a spravodlivej transformácie, pri ktorej sa na nikoho nezabudne; v tejto súvislosti

zdôrazňuje potrebu ďalších investícií na dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 9, najmä prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev a iných nástrojov na znižovanie rizika, a to aj prostredníctvom stratégie Global Gateway, a iných európskych rozvojových finančných inštitúcií; vyzýva na zvýšenie verejných investícií do ekologickej, digitálnej a sociálnej infraštruktúry vrátane verejnej dopravy, energetických sietí a digitálnej pripojiteľnosti, a to s využitím pokroku vo všetkých regiónoch, najmä v najmenej rozvinutých krajinách; okrem toho vyzýva EÚ, aby ďalej mobilizovala súkromný kapitál s cieľom zatraktívniť investície pre súkromných investorov; zdôrazňuje, že na to, aby boli takéto investície vzájomne prospešné, mali by podporovať miestnu pridanú hodnotu, dobrú správu vecí verejných, fiškálne prínosy a prísne environmentálne normy;

43. zdôrazňuje úlohu inovácií, výskumu a technologického rozvoja pri zvyšovaní produktivity, konkurencieschopnosti a udržateľnosti, a to aj na výskum a vývoj a zavádzanie čistých a účinných technológií; vyzýva na zvýšenú podporu podnikania, odborného vzdelávania a prípravy a rozvoja zručností ako kľúčových faktorov inovácie, produktivity a inkluzívneho priemyselného rastu, najmä v krajinách s nízkymi príjmami;

44. vyzýva na posilnenie spolupráce v oblasti transferu technológií, výskumných partnerstiev a inovačných ekosystémov medzi EÚ a partnerskými krajinami, podporu výskumnej spolupráce a umožnenie najmenej rozvinutým krajinám a krajinám s nízkymi príjmami posunúť sa vyššie v globálnych hodnotových reťazcoch;

Cieľ udržateľného rozvoja č. 11: Dosiahnuť, aby boli mestá a ľudské sídla inkluzívne, bezpečné, pružné a udržateľné

45. berie na vedomie riziká spojené s rýchlou urbanizáciou v kombinácii so zmenou klímy, znečistením a stratou biodiverzity; zdôrazňuje potrebu začleniť adaptáciu na zmenu klímy do mestského plánovania a posilniť opatrenia na zvýšenie odolnosti miest, a to aj podporou energeticky efektívneho bývania odolného proti zmene klímy, rozšírením zelených plôch na obnovu ekosystémov, posilnením pripravenosti na katastrofy, prevencie a reakcie na ne a zlepšením vodného hospodárstva a ochrany pred povodňami; okrem toho zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť efektívne využívanie pôdy a obmedziť negatívne účinky rozrastania miest s cieľom chrániť ekosystémy a dosiahnuť udržateľný rozvoj miest;

46. zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 11 si vyžaduje, aby sa osobitná pozornosť venovala riešeniu nerovností v mestských oblastiach; okrem toho zdôrazňuje, že zmena klímy, a to aj v mestskom prostredí, neúmerne postihuje ženy a dievčatá, najmä tie, ktoré sú v nestabilnom alebo zraniteľnom prostredí; vyzýva vlády a miestne orgány, aby zabezpečili spravodlivé rozdelenie investícií a

riešili marginalizáciu, najmä v oblastiach, ktoré v súčasnosti trpia systémovým nedostatkom prístupnej a cenovo dostupnej dopravy, verejných služieb, miestnych a udržateľných potravinových reťazcov a bývania, a aby pritom venovali osobitnú pozornosť zraniteľným a sociálno-ekonomicky znevýhodneným skupinám;

47. vyjadruje poľutovanie nad tým, že veľká časť mestského obyvateľstva naďalej nemá prístup k cenovo dostupným, efektívnym a udržateľným dopravným systémom; konštatuje, že zvýšenie dostupnosti, prístupnosti a využívania verejnej dopravy spolu s infraštruktúrou bezmotorovej mobility, ako aj s inými inovačnými a čistými riešeniami mobility. je kľúčovým nástrojom na zníženie znečistenia ovzdušia; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť primeranú infraštruktúru a služby pre osoby so zníženou pohyblivosťou vrátane osôb so zdravotným postihnutím;

48. zdôrazňuje naliehavú potrebu ďalej zlepšovať a zavádzať systémy zberu odpadu a nakladania s ním v súlade so zásadami hierarchie odpadového hospodárstva, a to vo vhodných prípadoch aj využívaním digitálnych technológií a umelej inteligencie a investovaním do systémov opätovného použitia a recyklácie a znižovania odpadu; zdôrazňuje úlohu pripravovaného aktu o obehovom hospodárstve pri využívaní hodnoty obehového hospodárstva; požaduje opatrenia na uľahčenie skutočného trhu EÚ s druhotnými surovinami;

49. pripomína naliehavú potrebu zaviesť energetické a klimatické riešenia na miestnej a komunálnej úrovni, a to aj prostredníctvom riešení blízkych prírode, s cieľom riešiť účinky zmeny klímy vrátane vystavenia extrémnym horúčavám;

50. pripomína, že je potrebné konať v oblasti modernizácie, cenovej dostupnosti a udržateľnosti bývania rozšírením energeticky účinných modelov bývania a stavebných stratégií odolných proti zmene klímy; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je dôležité zvýšiť investície, ktoré môžu zahŕňať súkromné investície a verejno-súkromné partnerstvá, a vyzýva EÚ, aby podporovala mestá pri získavaní kapitálu prostredníctvom inovačných finančných nástrojov;

51. uznáva právo na pokojné, bezpečné a dôstojné bývanie ako základné ľudské právo a konštatuje, že kríza cenovej dostupnosti bývania postihuje až tri miliardy ľudí na celom svete; zdôrazňuje, že do roku 2030 treba všetkým ľuďom zabezpečiť prístup k dôstojnému, vhodnému, bezpečnému, prístupnému, energeticky efektívnemu a cenovo dostupnému bývaniu a základným službám, a to aj prostredníctvom posilnených politík nájomného bývania; vyzýva EÚ, aby podporovala partnerské krajiny pri rozvoji politík sociálneho bývania;

52. podporuje užšiu spoluprácu medzi mestami, podnikmi, výskumnými inštitúciami a občianskou spoločnosťou s cieľom podporiť inovácie,

vymieňať si najlepšie postupy a rozšíriť úspešné mestské riešenia, a to aj prostredníctvom platforiem medzi európskymi mestami a mestami v partnerských krajinách, platforiem EÚ a iniciatív na výmenu znalostí;

Cieľ udržateľného rozvoja č. 17: Posilniť prostriedky vykonávania a oživiť globálne partnerstvo pre udržateľný rozvoj

53. vyzýva EÚ, aby sa naďalej zasadzovala za multilateralizmus, medzinárodný poriadok založený na pravidlách a podporu pre systém OSN, zabezpečovala celosvetové vedenie pri vykonávaní Agendy 2030 a vypĺňala medzery po ostatných budovaním nových aliancií a posilňovaním existujúcich a spoluprácou s globálnymi partnermi na mobilizácii finančných prostriedkov; zdôrazňuje potrebu posilniť medzinárodné zmluvy a dohody, ako je Parížska dohoda, Dohovor o biologickej diverzite a regionálne iniciatívy v oblasti ochrany prírody;

54. opakuje svoje plné odhodlanie presadzovať trvalú hodnotu multilateralizmu a zdôrazňuje, že je nevyhnutný modernizovaný multilaterálny systém na riadenie obchodu; pripomína, že EÚ podporuje mandát WTO a prebiehajúce rokovania týkajúce sa Zmluvy OSN o podnikaní a ľudských právach;

55. vyjadruje znepokojenie nad ročným nedostatkom investícií vo výške približne 4 bilióny USD, ktoré sú potrebné na financovanie dosahovania cieľov udržateľného rozvoja, pričom tento nedostatok ešte zvyšuje klesajúca úroveň ODA; naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby sa usilovali zabezpečiť vyčlenenie dostatočných finančných prostriedkov na splnenie záväzku vynaložiť 0,7 % HND na ODA a poskytnúť 0,2 % HND na ODA najmenej rozvinutým krajinám;

56. dôrazne nabáda na preskúmanie možností využitia súkromného financovania, a to aj prostredníctvom únie kapitálových trhov; v tejto súvislosti víta platformu pre investorov v oblasti cieľov udržateľného rozvoja v rámci Rozvojového programu OSN, ktorá umožňuje súkromným spoločnostiam identifikovať „oblasti investičných príležitostí“, aby mohli prispieť k udržateľnému rozvoju, a nabáda na ďalšie investície, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev, s cieľom prispieť k vyplneniu medzery vo financovaní cieľov udržateľného rozvoja pri dodržiavaní kritérií Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj; ďalej podporuje boj proti nezákonným finančným tokom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom;

57. vyjadruje hlboké znepokojenie nad vyhliadkami dlhovej krízy pre rozvojové krajiny, najmä pre krajiny s nízkymi príjmami a najmenej rozvinuté krajiny, a vyzýva na odpustenie dlhu a reštrukturalizáciu dlhu pre postihnuté krajiny, pričom ako prvý krok zohľadní zásady Konferencie OSN o obchode a rozvoji týkajúce sa podpory zodpovedného poskytovania a prijímania štátnych úverov a zásady

OECD týkajúce sa udržateľnosti dlhu, ako aj sebestačnosť v oblasti zdrojov; zdôrazňuje potrebu efektívneho a zodpovedného využívania dostupných zdrojov; uznáva význam financovania založeného na grantoch alebo vysoko zvýhodnenom financovaní a nástrojov, ktoré nevytvárajú dlh, pre dotknuté krajiny; zdôrazňuje tiež obmedzenia globálnej finančnej architektúry a nedostatočnú medzinárodnú podporu v tejto súvislosti; zdôrazňuje, že tieto krajiny naliehavo potrebujú viac finančných zdrojov a väčší fiškálny priestor na uľahčenie oveľa väčších investícií do cieľov udržateľného rozvoja; v tejto súvislosti berie na vedomie prebiehajúce rokovania o vytvorení a vykonávaní Rámcového dohovoru OSN o medzinárodnej daňovej spolupráci;

58. zdôrazňuje, že účinné globálne partnerstvá by mali byť založené na vzájomnej spolupráci a mali by plniť spoločné ciele partnerov; zdôrazňuje význam transparentnosti, dobrej správy vecí verejných a merateľného vplyvu vo všetkých snahách o rozvojovú spoluprácu;

59. zdôrazňuje strategický význam a potenciál stratégie EÚ Global Gateway ako hlavného nástroja na posilnenie udržateľných partnerstiev a zabezpečenie kvalitnej infraštruktúry pri súčasnom presadzovaní medzinárodných noriem a dlhodobého hospodárskeho a sociálneho rozvoja v partnerských krajinách;

60. nabáda na užšiu spoluprácu s partnerskými krajinami, medzinárodnými finančnými inštitúciami a regionálnymi rozvojovými bankami a miestnymi zainteresovanými stranami s cieľom koordinovať rozvojové úsilie, zabrániť duplicite a maximalizovať vplyv na podporu Agendy 2030, najmä v nestabilných prostrediach zasiahnutých konfliktom a vysídľovaním; zdôrazňuje, že programy rozvojovej spolupráce by mali zahŕňať jasné mechanizmy hodnotenia vplyvu a participatívne monitorovanie so zapojením miestnych zainteresovaných strán;

Vyhliadky do budúcnosti

61. opakuje, že ciele udržateľného rozvoja sú jediným celosvetovo dohodnutým a komplexným súborom cieľov na prekonanie hlavných výziev, ktorým čelia rozvinuté aj rozvojové krajiny, a sú v súčasnosti najlepším dostupným nástrojom na riešenie ich základných príčin; opätovne potvrdzuje, že najmenej rozvinuté krajiny a krajiny s nízkymi príjmami ako najzraniteľnejšie skupiny krajín potrebujú posilnenú globálnu podporu na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja; vyzýva EÚ, aby pokračovala vo svojej úlohe v rokovaniach na politickom fóre na vysokej úrovni v roku 2026 a posilnila ju s cieľom pripraviť pôdu pre zrýchlené opatrenia vzhľadom na lehotu pre Agendu 2030 a podporiť program globálneho udržateľného rozvoja zameraný na budúcnosť, ktorý bude trvať aj po roku 2030;

62. vyzýva EÚ a členské štáty, aby vypracovali plány vykonávania s konkrétnymi harmonogramami na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja, v ktorých sa stanovia ambiciózne ciele po roku 2030; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby išla príkladom a vypracovala komplexnú stratégiu so štruktúrovaným plánom vykonávania cieľov udržateľného rozvoja; víta prvé dobrovoľné preskúmanie plnenia cieľov udržateľného rozvoja zo strany EÚ v roku 2023 a domnieva sa, že takéto preskúmania by sa mali vykonávať pravidelne;

63. poukazuje na to, že ciele udržateľného a inkluzívneho rozvoja predstavujú aj hospodársku príležitosť na budovanie skutočného blahobytu a udržateľného hospodárstva, pri posilnení konkurencieschopnosti, inovácií a odolnosti, ktoré ľuďom umožní dôstojný život pri plnom rešpektovaní limitov planéty vrátane biodiverzity a životného prostredia, využívaní nových technológií a vytváraní nových hospodárskych odvetví a pracovných miest; zdôrazňuje, že prechod na udržateľné a odolné hospodárstvo by malo podporovať zahŕňať dôstojnú prácu, sociálnu ochranu a silné pracovné práva na celom svete;

64. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť súdržnosť politík v záujme rozvoja podľa článku 208 ZFEÚ s cieľom integrácie hospodárskych, sociálnych a environmentálnych aspektov udržateľného rozvoja vo všetkých fázach cyklu tvorby politík v záujme podpory synergií medzi jednotlivými oblasťami politík, identifikácie a zosúladenia potenciálnych kompromisov a vyriešenia medzinárodných externalít vyplývajúcich z politík EÚ;

65. zdôrazňuje, že nezávislá a primerane financovaná občianska spoločnosť, ako aj miestne orgány a komunity, sú kľúčovými partnermi pri presadzovaní Agendy 2030; zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť, podporovať a chrániť občiansky priestor a zabezpečiť, aby sa organizácie občianskej spoločnosti vrátane miestnych mimovládnych organizácií zmysluplne zúčastňovali na dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja a dostávali primerané dlhodobé a flexibilné financovanie, najmä v krajinách, v ktorých sa občiansky priestor zmenšuje;

66. Pripomína, že ženy a deti, najmä dievčatá, sú neúmerne postihnuté hospodárskou krízou, obmedzenou zdravotnou starostlivosťou, zmenou klímy, rodovo motivovaným násilím a konfliktmi, a že pretrvávajúce nerovnosti naďalej obmedzujú ich plnú účasť v spoločnosti; zdôrazňuje potrebu primeraného a flexibilného financovania, a to aj pre miestne organizácie a organizácie pre práva žien, z ktorých mnohé čelia vážnym finančným obmedzeniam;

67. zdôrazňuje, že udržateľný a inkluzívny hospodársky rast v rámci planetárnych medzí, konkurencieschopnosť a inovácie a silný súkromný sektor sú nevyhnutnými faktormi umožňujúcimi udržateľný rozvoj a blahobyt spoločností, a zdôrazňuje, že digitalizácia, umelá

inteligencia a čisté technológie majú potenciál pomôcť dosiahnuť globálne ciele udržateľnosti, a preto by mali zohrávať úlohu v rozvojovej vízii EÚ; nabáda EÚ, aby využila svoj vplyv na dosiahnutie pokroku v Agende 2030 s cieľom dosiahnuť hmatateľné zlepšenie životnej úrovne, zníženie chudoby a rozšírenie príležitostí pre budúce generácie, a to aj prostredníctvom zvýšenej odolnosti a inovácií;

68. žiada, aby sa záväzky prijaté na samite o budúcnosti v roku 2024, v Pakte pre budúcnosť a na 4. medzinárodnej konferencii o financovaní rozvoja v Seville v roku 2025 premietli do konkrétnych činností a aby sa investície zvýšili s cieľom preklenúť medzeru vo financovaní udržateľného rozvoja;a; zdôrazňuje, že každý globálny rozvojový rámec na obdobie po roku 2030 musí byť ambiciózny, merateľný a zameraný na dosahovanie výsledkov;

69. zdôrazňuje význam mnohostranných dohôd, najmä environmentálnych dohôd, ako účinných rámcov na podporu medzinárodnej spolupráce a presadzovanie cieľov udržateľného rozvoja a nabáda EÚ, aby ďalej posilňovala ich vykonávanie a vplyv;

70. žiada, aby viacročný finančný rámec EÚ na obdobie 2028 – 2034 bol plne v súlade s Agendou 2030 a prispieval k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje, že záväzok EÚ plniť ciele udržateľného rozvoja by sa mal podporiť ambicióznymi finančnými záväzkami vo viacročnom finančnom rámci na roky 2028 – 2034; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby poskytli dodatočné finančné prostriedky na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, ako aj na straty a škody v súlade s plánom z Baku do Belému dohodnutým na 29. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP 29);

°

° °

71. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.